

POLITYKA WDRAŻANIA WEWNĘTRZNYCH SYSTEMÓW ZGŁOSZEŃ DLA SYGNALISTÓW

IWS model policy - Poland

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**

Projekt finansowany przez Unię Europejską. Wyrażone poglądy i opinie są jednak wyłącznie poglądami i opiniami autora (autorów) i nie muszą odzwierciedlać poglądów Unii Europejskiej ani Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Ani Unia Europejska, ani organ przyznający dotację nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

WARSZAWA, 2026

Spis treści

Cel polityki.....	3
Zakres regulacji.....	3
Terminologia	4
Zakres zgłoszeń sygnalistów	7
Sposoby dokonywania zgłoszeń wewnętrznych	8
Pisemne zgłoszenia wewnętrzne	9
Ustne zgłoszenia wewnętrzne	9
Elementy zgłoszenia wewnętrznego	10
Zakres rejestru zgłoszeń wewnętrznych.....	11
Procedura zgłoszeń wewnętrznych	11
Zasady prowadzenia postępowań wewnętrznych	13
Ochrona sygnalisty – zakaz działań odwetowych.....	14
Dokonywanie zgłoszeń zewnętrznych	17
Zalecenia dodatkowe.....	18

CEL POLITYKI

Celem polityki jest określenie zasad tworzenia wewnętrznych regulacji dotyczących ujawniania przypadków związanych z naruszeniem prawa oraz określenie zasad ochrony sygnalistów.

ZAKRES REGULACJI

Niniejsza „Polityka wdrażania wewnętrznych systemów zgłoszeń dla sygnalistów” (zwana dalej „polityką”), służy właściwej implementacji w podmiocie prawnym ustawy z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów (Dz. U. z 2024 r., poz. 928).

Polityka określa między innymi definicje, szczegółowe sposoby i zasady przyjmowania przez podmiot prawny zgłoszeń wewnętrznych zawierających informacje o naruszeniu prawa, w tym:

1. osoby upoważnione do przyjmowania zgłoszeń i podejmowania działań następnych;
2. sposoby przekazywania zgłoszeń wewnętrznych przez sygnalistę;
3. tryb postępowania z informacjami o naruszeniach prawa zgłoszonymi anonimowo;
4. obowiązki podmiotu prawnego wobec sygnalisty;
5. obowiązek podjęcia działań następnych;
6. procedurę zgłoszeń wewnętrznych;
7. zakres rejestru zgłoszeń wewnętrznych;
8. zasady prowadzenia postępowań wewnętrznych;
9. zasady ochrony sygnalistów;
10. informacje na temat dokonywania zgłoszeń zewnętrznych do Rzecznika Praw Obywatelskich albo organów publicznych oraz do instytucji, organów lub jednostek organizacyjnych Unii Europejskiej.

Polityka nie ma zastosowania do informacji objętych:

1. przepisami o ochronie informacji niejawnych oraz innych informacji, które nie podlegają ujawnieniu z mocy przepisów prawa powszechnie obowiązującego ze względów bezpieczeństwa publicznego;
2. tajemnicą zawodową zawodów medycznych oraz prawniczych;
3. tajemnicą narady sędziowskiej;
4. postępowaniem karnym – w zakresie tajemnicy postępowania przygotowawczego oraz tajemnicy rozprawy sądowej prowadzonej z wyłączeniem jawności.

TERMINOLOGIA

Ilekroć w niniejszym dokumencie jest mowa o:

1. **działaniu następczym** – należy przez to rozumieć działanie podjęte przez podmiot prawny lub organ publiczny w celu oceny prawdziwości informacji zawartych w zgłoszeniu oraz w celu przeciwdziałania naruszeniu prawa będącemu przedmiotem zgłoszenia, w szczególności przez postępowanie wyjaśniające, wszczęcie kontroli lub postępowania administracyjnego, wniesienie oskarżenia, działanie podjęte w celu odzyskania środków finansowych lub zamknięcie procedury realizowanej w ramach wewnętrznej procedury dokonywania zgłoszeń naruszeń prawa i podejmowania działań następczych lub procedury przyjmowania zgłoszeń zewnętrznych i podejmowania działań następczych;
2. **działaniu odwetowym** – należy przez to rozumieć bezpośrednie lub pośrednie działanie lub zaniechanie w kontekście związanym z pracą, które jest spowodowane zgłoszeniem lub ujawnieniem publicznym i które narusza lub może naruszyć prawa sygnalisty lub wyrządza lub może wyrządzić nieuzasadnioną szkodę sygnaliście, w tym bezpodstawne inicjowanie postępowań przeciwko sygnaliście;
3. **informacji o naruszeniu prawa** – należy przez to rozumieć informację, w tym uzasadnione podejrzenie dotyczące zaistniałego lub potencjalnego naruszenia prawa, do którego doszło lub prawdopodobnie dojdzie w podmiocie prawnym, w którym sygnalista uczestniczył w procesie rekrutacji lub innych negocjacji

- poprzedzających zawarcie umowy, pracuje lub pracował, lub w innym podmiocie prawnym, z którym sygnalista utrzymuje lub utrzymywał kontakt w kontekście związanym z pracą, lub informację dotyczącą próby ukrycia takiego naruszenia prawa;
4. **informacji zwrotnej** – należy przez to rozumieć przekazaną sygnaliście informację na temat planowanych lub podjętych działań następczych i powodów takich działań;
 5. **kontekście związanym z pracą** – należy przez to rozumieć przeszłe, obecne lub przyszłe działania związane z wykonywaniem pracy na podstawie stosunku pracy lub innego stosunku prawnego stanowiącego podstawę świadczenia pracy lub usług lub pełnienia funkcji w podmiocie prawnym lub na rzecz tego podmiotu, lub pełnienia służby w podmiocie prawnym, w ramach których uzyskano informację o naruszeniu prawa oraz istnieje możliwość doświadczenia działań odwetowych;
 6. **organie publicznym** – należy przez to rozumieć naczelne i centralne organy administracji rządowej, terenowe organy administracji rządowej, organy jednostek samorządu terytorialnego, inne organy państwowe oraz inne podmioty wykonujące z mocy prawa zadania z zakresu administracji publicznej, właściwe do podejmowania działań następczych;
 7. **osobie, której dotyczy zgłoszenie** – należy przez to rozumieć osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, wskazaną w zgłoszeniu lub ujawnieniu publicznym jako osoba, która dopuściła się naruszenia prawa, lub jako osoba, z którą osoba, która dopuściła się naruszenia prawa, jest powiązana;
 8. **osobie pomagającej w dokonaniu zgłoszenia** – należy przez to rozumieć osobę fizyczną, która pomaga sygnaliście w zgłoszeniu lub ujawnieniu publicznym w kontekście związanym z pracą i której pomoc nie powinna zostać ujawniona;
 9. **osobie powiązanej z sygnalistą** – należy przez to rozumieć osobę fizyczną, która może doświadczyć działań odwetowych, w tym współpracownika lub osobę najbliższą sygnalisty;
 10. **podmiocie prawnym** – należy przez to rozumieć podmiot prywatny lub podmiot publiczny;

11. **podmiocie prywatnym** – należy przez to rozumieć osobę fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, lub pracodawcę, jeżeli nie są podmiotami publicznymi;
12. **podmiocie publicznym** – należy przez to rozumieć podmiot wskazany w art. 3 ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o otwartych danych i ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1524);
13. **postępowaniu prawnym** – należy przez to rozumieć postępowanie toczące się na podstawie przepisów prawa powszechnie obowiązującego, w szczególności postępowanie karne, cywilne, administracyjne, dyscyplinarne lub o naruszenie dyscypliny finansów publicznych, albo postępowanie toczące się na podstawie regulacji wewnętrznych wydanych w celu wykonania przepisów prawa powszechnie obowiązującego, w szczególności antymobbingowych;
14. **ujawnieniu publicznym** – należy przez to rozumieć podanie informacji o naruszeniu prawa do wiadomości publicznej;
15. **zgłoszeniu** – należy przez to rozumieć ustne lub pisemne zgłoszenie wewnętrzne lub zgłoszenie zewnętrzne, przekazane zgodnie z wymogami określonymi w ustawie o ochronie sygnalistów;
16. **zgłoszeniu wewnętrznym** – należy przez to rozumieć ustne lub pisemne przekazanie podmiotowi prawnemu informacji o naruszeniu prawa;
17. **zgłoszeniu zewnętrznym** – należy przez to rozumieć ustne lub pisemne przekazanie Rzecznikowi Praw Obywatelskich albo organowi publicznemu informacji o naruszeniu prawa;
18. **sygnaliście** – należy przez to rozumieć osobę fizyczną, która zgłasza lub ujawnia publicznie informację o naruszeniu prawa uzyskaną w kontekście związanym z pracą, w tym:
 - a) pracownika;
 - b) pracownika tymczasowego;
 - c) osobę świadczącą pracę na innej podstawie niż stosunek pracy, w tym na podstawie umowy cywilnoprawnej;

- d) przedsiębiorcę;
 - e) prokurenta;
 - f) akcjonariusza lub wspólnika;
 - g) członka organu osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej;
 - h) osobę świadczącą pracę pod nadzorem i kierownictwem wykonawcy, podwykonawcy lub dostawcy;
 - i) stażystę;
 - j) wolontariusza;
 - k) praktykanta;
 - l) żołnierza, funkcjonariusza Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej;
19. **procedurze zgłoszeń wewnętrznych** – należy przez to rozumieć opracowaną przez podmiot prawny wewnętrzną procedurę dokonywania zgłoszeń naruszeń prawa i podejmowania działań następnych.

ZAKRES ZGŁOSZEŃ SYGNALISTÓW

Naruszeniem prawa jest działanie lub zaniechanie niezgodne z prawem lub mające na celu obejście prawa, dotyczące:

1. korupcji;
2. zamówień publicznych;
3. usług, produktów i rynków finansowych;
4. przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
5. bezpieczeństwa produktów i ich zgodności z wymogami;
6. bezpieczeństwa transportu;
7. ochrony środowiska;

8. ochrony radiologicznej i bezpieczeństwa jądowego;
9. bezpieczeństwa żywności i pasz;
10. zdrowia i dobrostanu zwierząt;
11. zdrowia publicznego;
12. ochrony konsumentów;
13. ochrony prywatności i danych osobowych;
14. bezpieczeństwa sieci i systemów teleinformatycznych;
15. interesów finansowych Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, jednostki samorządu terytorialnego oraz Unii Europejskiej;
16. rynku wewnętrznego Unii Europejskiej, w tym publicznoprawnych zasad konkurencji i pomocy państwa oraz opodatkowania osób prawnych;
17. konstytucyjnych wolności i praw człowieka i obywatela – występujące w stosunkach jednostki z organami władzy publicznej;
18. regulacji wewnętrznych lub standardów etycznych obowiązujących w podmiocie prawnym o ile taką decyzję podejmie podmiot prawny.

SPOSOBY DOKONYWANIA ZGŁOSZEŃ WEWNĘTRZNYCH

1. Osoby, które posiadają informacje o naruszeniu prawa występujące przy wykonywaniu pracy lub realizacji zadań na rzecz lub w imieniu lub interesie podmiotu prawnego, powinny dokonać zgłoszenia wskazując na fakty, zdarzenia i okoliczności im wiadome działając w oparciu o racjonalne elementy faktyczne.
2. Osobą lub osobami właściwymi do otrzymywania, analizowania zgłoszeń oraz podejmowania działań następczych mogą być jedynie osoby posiadające stosowne pisemne upoważnienia w danym w podmiocie prawnym, które w szczególności:
 - a) rejestrują zgłoszenia w rejestrze zgłoszeń wewnętrznych;
 - b) potwierdzają sygnaliście przyjęcie zgłoszenia, w terminie 7 dni od daty jego otrzymania i zawiadamiają o dalszych etapach postępowania, chyba że sygnalista nie podał adresu do kontaktu, na który należy przekazać potwierdzenie;

- c) prowadzą dalszą komunikację z sygnalistą, w tym mogą występować do sygnalisty o dodatkowe informacje;
 - d) w uzasadnionych przypadkach prowadzą postępowania wyjaśniające a po jego zakończeniu przygotowują sprawozdanie wraz z rekomendacjami, które przedstawia właściwym organom podmiotu prawnego;
 - e) przekazują (w terminie do 3 miesięcy od dnia potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia lub w przypadku nieprzekazania potwierdzenia od upływu 7 dni od dnia dokonania zgłoszenia wewnętrznego) sygnaliście informację zwrotną, na temat podjętych działaniach następczych oraz ich efektów.
- 3. Zgłoszenie może mieć charakter anonimowy o ile taką decyzję podejmie podmiot prawny.
 - 4. Zgłoszenia naruszeń prawa dokonuje się przez dedykowane wewnętrzne kanały zgłaszania ustne lub pisemne.

PISEMNE ZGŁOSZENIA WEWNĘTRZNE

- 1. Zgłoszenie pisemne może być dokonane w postaci papierowej lub elektronicznej.
- 2. Zgłoszenie pisemne w postaci papierowej należy kierować pod adresy podmiotu prawnego z dopiskiem „Nie otwierać – do rąk własnych osób upoważnionych do przyjmowania zgłoszeń wewnętrznych”.
- 3. Zgłoszenia pisemnego w postaci elektronicznej dokonuje się na adres dedykowanej zgłoszeniom wewnętrznym poczty elektronicznej bądź za pośrednictwem dedykowanego systemu teleinformatycznego obsługiwanego wyłącznie przez osoby pisemnie upoważnione.

USTNE ZGŁOSZENIA WEWNĘTRZNE

- 1. Zgłoszenie ustne może być dokonane telefonicznie lub za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej.

2. Zgłoszenie ustne dokonane za pośrednictwem nagrywanej linii telefonicznej lub innego nagrywanego systemu komunikacji głosowej jest dokumentowane za zgodą sygnalisty w formie:
 - a) nagrania rozmowy, umożliwiającego jej wyszukanie, lub
 - b) kompletnej i dokładnej transkrypcji rozmowy.
3. Zgłoszenie ustne dokonane za pośrednictwem nienagrywanej linii telefonicznej lub innego nienagrywanego systemu komunikacji głosowej jest dokumentowane w formie protokołu rozmowy, odtwarzającego dokładny jej przebieg, którego sygnalista może dokonać sprawdzenia, poprawienia i zatwierdzenia transkrypcji rozmowy lub protokołu rozmowy przez ich podpisanie.
4. Na wniosek sygnalisty zgłoszenie ustne może być dokonane również podczas bezpośredniego spotkania zorganizowanego w terminie 14 dni od dnia otrzymania takiego wniosku. W takim przypadku za zgodą sygnalisty zgłoszenie jest dokumentowane w formie nagrania rozmowy, umożliwiającego jej wyszukanie lub protokołu spotkania, odtwarzającego jego dokładny przebieg, który sygnalista może dokonać sprawdzenia, poprawienia i zatwierdzenia protokołu spotkania przez jego podpisanie.

ELEMENTY ZGŁOSZENIA WEWNĘTRZNEGO

1. Zgłoszenie sygnalisty powinno zawierać w szczególności:
 - a) szczegółowy opis naruszeń prawa;
 - b) datę i miejsce zdarzenia;
 - c) informacje o osobie, której dotyczy zgłoszenie;
 - d) dokumenty potwierdzające zasadność zgłoszonych faktów;
 - e) ewentualne dane sygnalisty w tym informacje dotyczące statusu sygnalisty w kontekście związanym z pracą oraz dane kontaktowe jeśli sygnalista oczekuje potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia i informacji zwrotnej.
2. Wszystkie zgłoszenia sygnalistów traktowane są z należytą powagą i starannością, a przy ich rozpatrywaniu obowiązuje zasada poufności, bezstronności i obiektywizmu.

3. Podczas rozpatrywania zgłoszenia wszyscy uczestnicy postępowania są zobowiązani do dołożenia należytej staranności dla uniknięcia podejmowania decyzji na podstawie chybionych i bezpodstawnych oskarżeń, niemających potwierdzenia w faktach i zebranych dowodach oraz z zachowaniem poszanowania godności oraz dobrego imienia pracowników i osób, których zgłoszenie dotyczy.

ZAKRES REJESTRU ZGŁOSZEŃ WEWNĘTRZNYCH

1. Po otrzymaniu zgłoszenia wewnętrznego upoważniona osoba dokonuje jego rejestracji w rejestrze zgłoszeń wewnętrznych danego podmiotu prawnego.
2. Rejestr zgłoszeń wewnętrznych w szczególności obejmuje:
 - a) numer zgłoszenia;
 - b) przedmiot naruszenia prawa;
 - c) dane osobowe sygnalisty oraz osoby, której dotyczy zgłoszenie, niezbędne do identyfikacji tych osób;
 - d) adres do kontaktu sygnalisty;
 - e) datę dokonania zgłoszenia;
 - f) informację o podjętych działaniach następnych;
 - g) datę zakończenia sprawy.

PROCEDURA ZGŁOSZEŃ WEWNĘTRZNYCH

1. Procedura zgłoszeń wewnętrznych określa:
 - a) wewnętrzną jednostkę organizacyjną lub osobę w ramach struktury organizacyjnej podmiotu prawnego, lub podmiot zewnętrzny, upoważnione przez podmiot prawny do przyjmowania zgłoszeń wewnętrznych;
 - b) sposoby przekazywania zgłoszeń wewnętrznych przez sygnalistę wraz z jego adresem korespondencyjnym lub adresem poczty elektronicznej;

- c) bezstronną wewnętrzną jednostkę organizacyjną lub osobę w ramach struktury organizacyjnej podmiotu prawnego, upoważnione do podejmowania działań następnych, włączając w to weryfikację zgłoszenia wewnętrznego i dalszą komunikację z sygnalistą, w tym występowanie o dodatkowe informacje i przekazywanie sygnaliście informacji zwrotnej;
 - d) tryb postępowania z informacjami o naruszeniach prawa zgłoszonymi anonimowo;
 - e) obowiązek potwierdzenia sygnaliście przyjęcia zgłoszenia wewnętrznego w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, chyba że sygnalista nie podał adresu do kontaktu, na który należy przekazać potwierdzenie;
 - f) obowiązek podjęcia, z zachowaniem należytej staranności, działań następnych;
 - g) maksymalny termin na przekazanie sygnaliście informacji zwrotnej, nieprzekraczający 3 miesięcy od dnia potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia wewnętrznego lub 3 miesięcy od upływu 7 dni od dnia dokonania zgłoszenia wewnętrznego, chyba że sygnalista nie podał adresu do kontaktu, na który należy przekazać informację zwrotną;
 - h) zrozumiałe i łatwo dostępne informacje na temat dokonywania zgłoszeń zewnętrznych do Rzecznika Praw Obywatelskich albo organów publicznych oraz – w stosownych przypadkach – do instytucji, organów lub jednostek organizacyjnych Unii Europejskiej.
2. Procedura zgłoszeń wewnętrznych może dodatkowo objąć w szczególności:
- a) wskazanie naruszeń dotyczących obowiązujących w danym podmiocie prawnym regulacji wewnętrznych lub standardów etycznych, jeżeli podmiot prawny przewidział możliwość zgłaszania takich naruszeń;
 - b) wskazanie czynników ryzyka odpowiadających profilowi działalności podmiotu prawnego, sprzyjających możliwości wystąpienia określonych naruszeń prawa związanych w szczególności z naruszeniem obowiązków regulacyjnych lub innych obowiązków określonych w przepisach prawa lub z ryzykiem korupcji;

- c) wskazanie, że informacja o naruszeniu prawa może być w każdym przypadku zgłoszona również do Rzecznika Praw Obywatelskich albo organu publicznego z pominięciem procedury zgłoszeń wewnętrznych;
 - d) określenie systemu zachęt do korzystania z procedury zgłoszeń wewnętrznych, w przypadku gdy naruszeniu prawa można skutecznie zaradzić w ramach struktury organizacyjnej podmiotu prawnego, a sygnalista uważa, że nie zachodzi ryzyko działań odwetowych.
3. Podmiot prawny ustala procedurę zgłoszeń wewnętrznych po konsultacjach z zakładową organizacją związkową albo zakładowymi organizacjami związkowymi, jeżeli w podmiocie prawnym działa więcej niż jedna zakładowa organizacja związkowa, albo przedstawicielami osób świadczących pracę na rzecz podmiotu prawnego, wyłonionymi w trybie przyjętym w podmiocie prawnym, jeżeli nie działa w nim zakładowa organizacja związkowa. Konsultacje trwają nie krócej niż 5 dni i nie dłużej niż 10 dni od dnia przedstawienia przez podmiot prawny projektu procedury zgłoszeń wewnętrznych.
4. Procedura zgłoszeń wewnętrznych wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia podania jej do wiadomości osób wykonujących pracę w sposób przyjęty w podmiocie prawnym. Osobie ubiegającej się o pracę na podstawie stosunku pracy lub innego stosunku prawnego stanowiącego podstawę świadczenia pracy lub usług lub pełnienia funkcji, lub pełnienia służby podmiot prawny przekazuje informację o procedurze zgłoszeń wewnętrznych wraz z rozpoczęciem rekrutacji lub negocjacji poprzedzających zawarcie umowy.

ZASADY PROWADZENIA POSTĘPOWAŃ WEWNĘTRZNYCH

1. Zgłoszenie wewnętrzne wniesione do podmiotu prawnego przekazywane jest osobie pisemnie upoważnionej do przyjmowania zgłoszeń wewnętrznych.
2. Wstępnej weryfikacji zgłoszenia dokonuje wyłącznie osoba pisemnie upoważniona.

3. W wyniku wstępnej weryfikacji może nastąpić odrzucenie zgłoszenia, jeżeli jest ono w oczywisty sposób bezzasadne, nie spełnia wymogów zgłoszenia sygnalisty lub też podejmowana jest decyzja o wszczęciu postępowania wyjaśniającego.
4. W uzasadnionych przypadkach osoba upoważniona wnioskuję o powołanie komisji do przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego.
5. Podmiot prawny gwarantuje, że procedura zgłoszeń wewnętrznych oraz związane z przyjmowaniem zgłoszeń przetwarzanie danych osobowych uniemożliwiają nieupoważnionym osobom uzyskanie dostępu do informacji objętych zgłoszeniem oraz zapewniają ochronę poufności tożsamości sygnalisty, osoby, której dotyczy zgłoszenie, oraz osoby trzeciej wskazanej w zgłoszeniu. Ochrona poufności dotyczy informacji, na podstawie których można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować tożsamość takich osób.

OCHRONA SYGNALISTY – ZAKAZ DZIAŁAŃ ODWETOWYCH

1. Sygnalista podlega ochronie od chwili dokonania zgłoszenia, pod warunkiem że miał uzasadnione podstawy sądzić, że informacja będąca przedmiotem zgłoszenia jest prawdziwa w momencie dokonywania zgłoszenia i że stanowi informację o naruszeniu prawa.
2. Ochronie podlega sygnalista, który dokonał zgłoszenia, jeśli działał na podstawie uzasadnionego podejrzenia mającego podstawę w posiadanych informacjach, które obiektywnie uprawniają zgłaszane naruszenia prawa.
3. Sygnalista podlega ochronie wyłącznie w zakresie dokonanego zgłoszenia.
4. Sygnaliście oraz osobom wobec których dopuszczono się naruszenia prawa podmiot prawny zapewnia ochronę przeciwko potencjalnym działaniom odwetowym.
5. Zakazuje się podejmowania wobec sygnalisty działań odwetowych, a także prób lub gróźb zastosowania działań odwetowych, polegających w szczególności na:
 - a) odmowie nawiązania stosunku pracy;
 - b) wypowiedzeniu lub rozwiązaniu bez wypowiedzenia stosunku pracy;

- c) niezawarciu umowy o pracę na czas określony lub umowy o pracę na czas nieokreślony po rozwiązaniu umowy o pracę na okres próbny, niezawarciu kolejnej umowy o pracę na czas określony lub niezawarciu umowy o pracę na czas nieokreślony po rozwiązaniu umowy o pracę na czas określony – w przypadku gdy sygnalista miał uzasadnione oczekiwanie, że zostanie z nim zawarta taka umowa;
- d) wypowiedzenie umowy, której stroną jest sygnalista, w szczególności dotyczącej sprzedaży lub dostawy towarów lub świadczenia usług, odstąpienie od takiej umowy lub rozwiązanie jej bez wypowiedzenia;
- e) obniżeniu wysokości wynagrodzenia za pracę;
- f) wstrzymaniu awansu albo pominięciu przy awansowaniu;
- g) pominięciu przy przyznawaniu innych niż wynagrodzenie świadczeń związanych z pracą lub obniżeniu wysokości tych świadczeń;
- h) przeniesieniu na niższe stanowisko pracy;
- i) zawieszeniu w wykonywaniu obowiązków pracowniczych lub służbowych;
- j) przekazaniu innemu pracownikowi dotychczasowych obowiązków sygnalisty;
- k) niekorzystnej zmianie miejsca wykonywania pracy lub rozkładu czasu pracy;
- l) negatywnej ocenie wyników pracy lub negatywnej opinii o pracy;
- m) nałożeniu obowiązku lub odmowę przyznania, ograniczenie lub odebranie uprawnienia, w szczególności koncesji, zezwolenia lub ulgi
- n) nałożeniu lub zastosowaniu środka dyscyplinarnego, w tym kary finansowej, lub środka o podobnym charakterze;
- o) przymusie, zastraszaniu lub wykluczeniu;
- p) mobbingu;
- q) dyskryminacji;
- r) niekorzystnym lub niesprawiedliwym traktowaniu;
- s) wstrzymaniu udziału lub pominięciu przy typowaniu do udziału w szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe;

- t) nieuzasadnionym skierowaniu na badania lekarskie, w tym badania psychiatryczne, chyba że przepisy odrębne przewidują możliwość skierowania pracownika na takie badania;
 - u) działaniu zmierzającym do utrudnienia znalezienia w przyszłości pracy w danym sektorze lub w danej branży na podstawie nieformalnego lub formalnego porozumienia sektorowego lub branżowego;
 - v) spowodowaniu straty finansowej, w tym gospodarczej, lub utraty dochodu;
 - w) wyrządzeniu innej szkody niematerialnej, w tym naruszeniu dóbr osobistych, w szczególności dobrego imienia sygnalisty.
6. Na pracodawcy spoczywa ciężar dowodu, że podjęte działanie nie jest działaniem odwetowym.
7. Sygnalista, wobec którego dopuszczono się działań odwetowych, ma prawo do odszkodowania w wysokości nie niższej niż przeciętne miesięczne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w poprzednim roku, ogłaszane do celów emerytalnych w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, lub prawo do zadośćuczynienia.
8. Przepisy powyższe stosuje się odpowiednio do osoby pomagającej w dokonaniu zgłoszenia oraz osoby powiązanej z sygnalistą, a także do osoby prawnej lub innej jednostki organizacyjnej pomagającej sygnaliście lub z nim powiązanej, w szczególności stanowiącej własność sygnalisty lub go zatrudniającej.
9. Dokonanie zgłoszenia nie może stanowić podstawy odpowiedzialności, w tym odpowiedzialności dyscyplinarnej lub odpowiedzialności za szkodę z tytułu naruszenia praw innych osób lub obowiązków określonych w przepisach prawa, w szczególności w przedmiocie zniesławienia, naruszenia dóbr osobistych, praw autorskich, ochrony danych osobowych oraz obowiązku zachowania tajemnicy, w tym tajemnicy przedsiębiorstwa pod warunkiem że sygnalista miał uzasadnione podstawy sądzić, że zgłoszenie lub ujawnienie publiczne jest niezbędne do ujawnienia naruszenia prawa zgodnie z ustawą.

10. Uzyskanie informacji będących przedmiotem zgłoszenia lub dostęp do takich informacji nie mogą stanowić podstawy odpowiedzialności, pod warunkiem że takie uzyskanie lub taki dostęp nie stanowią czynu zabronionego.
11. Postanowienia umów o pracę oraz innych aktów, na podstawie których powstaje stosunek pracy lub które kształtują prawa i obowiązki stron stosunku pracy, w zakresie, w jakim bezpośrednio lub pośrednio wyłączają lub ograniczają prawo do dokonania zgłoszenia lub ujawnienia publicznego lub przewidują stosowanie środków odwetowych, są nieważne.
12. Osoba, która poniosła szkodę z powodu świadomego zgłoszenia nieprawdziwych informacji przez sygnalistę, ma prawo do odszkodowania lub zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych od sygnalisty, który dokonał takiego zgłoszenia.
13. W przypadku wszczęcia postępowania prawnego dotyczącego takiej odpowiedzialności, sygnalista może wystąpić o umorzenie postępowania.
14. Dane osobowe sygnalisty, pozwalające na ustalenie jego tożsamości, nie podlegają ujawnieniu nieupoważnionym osobom, chyba że za wyraźną zgodą sygnalisty.
15. Dane osobowe przetwarzane w związku z przyjęciem zgłoszenia lub podjęciem działań następnych oraz dokumenty związane z tym zgłoszeniem są przechowywane przez okres 3 lat po zakończeniu roku kalendarzowego, w którym przekazano zgłoszenie lub zakończono działania następne, lub po zakończeniu postępowań zainicjowanych tymi działaniami.

DOKONYWANIE ZGŁOSZEŃ ZEWNĘTRZNYCH

1. Sygnalista może dokonać zgłoszenia zewnętrznego bez uprzedniego dokonania zgłoszenia wewnętrznego opisanego w niniejszej polityce.
2. Zgłoszenie zewnętrzne jest przyjmowane przez Rzecznika Praw Obywatelskich albo organ publiczny.
3. Rzecznik Praw Obywatelskich oraz organ publiczny są odrębnymi administratorami w zakresie danych osobowych podanych w zgłoszeniu zewnętrznym, które zostało przyjęte przez te organy.

4. Zgłoszenie zewnętrzne może być dokonane ustnie lub pisemnie.
5. Zgłoszenie zewnętrzne w formie dokumentowej może być dokonane:
 - a) w postaci papierowej – na adres do korespondencji wskazany przez Rzecznika Praw Obywatelskich lub organ publiczny przyjmujący zgłoszenie;
 - b) w postaci elektronicznej – na adres poczty elektronicznej lub adres elektronicznej skrzynki podawczej, lub adres do doręczeń elektronicznych, wskazane przez Rzecznika Praw Obywatelskich lub organ publiczny przyjmujący zgłoszenie, lub za pośrednictwem przeznaczonego do tego formularza internetowego lub aplikacji wskazanej przez organ publiczny jako aplikacja właściwa do dokonywania zgłoszeń w postaci elektronicznej.
6. Aktualną informację na temat sposobu i trybu dokonywania zgłoszeń zewnętrznych można znaleźć na stronach internetowych właściwych organów publicznych, w tym Rzecznika Praw Obywatelskich.

ZALECENIA DODATKOWE

Mając na uwadze dążenie do możliwie najwyższej efektywności wewnętrznych systemów zgłoszeń, powinny być one wsparte regularnymi szkoleniami sygnalistów, interesariuszy, w tym pracowników oraz dedykowanymi kampaniami informacyjnymi. Dodatkowo na stronie internetowej podmiotu prawnego powinna zostać udostępniona nie tylko procedura zgłoszeń wewnętrznych ale również materiały informacyjne przydatne sygnalistom w zakresie zgłoszeń wewnętrznych jak i zewnętrznych a także ujawnienia publicznego. Zaleca się by podmiot prawny systematycznie doskonalił swój system zgłoszeń wewnętrznych celem zwiększenia jego dostępności i przydatności nawet potencjalnym sygnalistom.

Wskazane jest również udostępnianie okresowych informacji, danych statystycznych na temat liczby przyjętych zgłoszeń wewnętrznych oraz liczby postępowań wewnętrznych wraz z informacjami o ich wyniku. Systemy zgłoszeń wewnętrznych mogą być także poddawane okresowym niezależnym audytom oraz zgodności z międzynarodową normą ISO 37002 dotyczącą ustanowienia, wdrożenia, utrzymania i doskonalenia funkcjonowania

systemów zgłaszania nieprawidłowości. Podmiot prawny może również zdecydować się na zamieszczenie na swojej stronie internetowej banku dobrych praktyk i pomysłów, które mogą być przydatne innym podmiotom w opracowaniu lub doskonaleniu ich wewnętrznych systemów zgłoszeń naruszeń prawa.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Projekt finansowany przez Unię Europejską. Wyrażone poglądy i opinie są jednak wyłącznie poglądami i opiniami autora (autorów) i nie muszą odzwierciedlać poglądów Unii Europejskiej ani Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Ani Unia Europejska, ani organ przyznający dotację nie ponoszą za nie odpowiedzialności.